

Lähisuhdeväkivaltaa kokevan kohtaaminen työpaikalla – ohjeen esittely

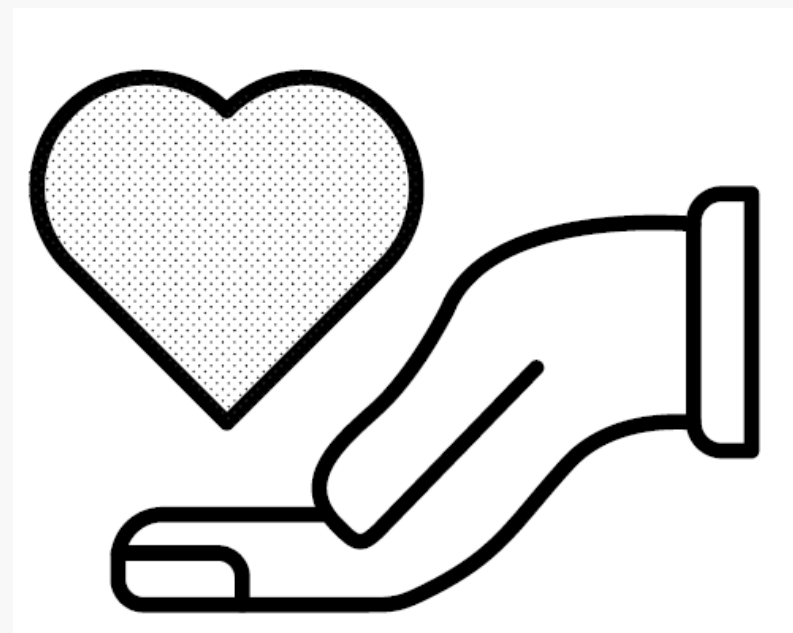
Naisten Linjan ja Ammattiliitto Pron palvelut

Vastaava väkivaltatyön asiantuntija Maria Virtala, Naisten Linja
Työympäristö- ja tasa-arvoasiantuntija Tanja Lehtoranta, Ammattiliitto Pro
28.11.2023

Ohje työsuojelun yhteistoimintahenkilöille ja esihenkilöille

Suomessa joka kolmas nainen ja joka kuudes mies on elämänsä aikana kokenut fyysistä parisuhdeväkivaltaa tai uhkailua siitä. Joka toinen nainen on kokenut parisuhteessa henkistä väkivaltaa.

Väkivallan seuraukset voivat heijastua koko työyhteisöön ja näkyä muun muassa väkivaltaa kokevan työkyvyssä ja työssä jaksamisessa.

Jos epäilet työkaverisi tai alaisesi kokevan lähisuhdeväkivaltaa, ota huoli puheeksi luottamuksellisesti, turvallisessa ympäristössä.

Väkivaltaan puuttuminen ennaltaehkäisee myöhempää väkivaltaa, ja sillä voi olla iso merkitys ihmisen hyvinvointiin tulevaisuudessa. Jo väkivallasta kysyminen voi auttaa toista havahtumaan tilanteeseensa ja hakemaan apua.

Työnantajalla on työturvallisuuslain mukaan velvollisuus huolehtia siitä, että työntekijät voivat tehdä työtään terveellisesti ja turvallisesti. Työnantajan tulee kartoittaa työn vaarat ja vaarojen arvioinnissa voidaan huomioida myös lähisuhdeväkivallan uhka. Lisääntynyt etätyö on tehnyt lähisuhdeväkivallasta yhä enemmän myös työpaikan asian.

Miten väkivalta vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin?

Väkivaltaa kokeva oireilee usein eri tavoin.

Väkivallan seuraukset eivät aina ole fyysisiä vammoja. Lähisuhdeväkivallan seuraukset ovat verrattavissa vakavan pitkäaikaisen stressin aiheuttamiin seurauksiin.

Väkivallan kohteeksi joutuminen voi näkyä lisääntyneinä sairauspoissaoloina, työkyvyn ja -tehon heikkenemisessä, sosiaalisten tilanteiden välttelynä, keskittymisvaikeuksina tai esimerkiksi haitallisina selviytymiskeinoina, kuten päihteiden käyttönä.

Miten voin ottaa väkivallan puheeksi?

- Ota huoli mahdollisesta väkivallasta puheeksi kahden kesken, turvallisessa ympäristössä.
- Kysy tilanteesta hienotunteisesti, kuten ”Onko sinun turvallista olla kotona?”
- Kuuntele myötätuntoisesti ja avoimesti.
- Älä syytä tai syyllistä.
- Älä yritä selvittää syitä väkivallalle. Keskity kokijan kuulemiseen ja apuun ohjaamiseen.
- Älä kritisoi tekijää, mutta kerro, että väkivalta on aina väärin. Kerro, ettei kenelläkään ole oikeutta käyttäytyä väkivaltaisesti. Väkivalta on aina tekijän vastuulla.
- Älä painosta lähtemään suhteesta. Kerro, että väkivaltakokemukset ovat yleisiä ja niihin voi saada apua.
- Kunnioita toisen itsemääräämisoikeutta. On mahdollista, että toinen ei ole halukas kertomaan väkivallasta, ja sitä tulee kunnioittaa. Kerro kuitenkin, että hän voi aina halutessaan tulla keskustelemaan kanssasi.

Miten voin auttaa?

- Suosittele työterveyshuoltoon hakeutumista, lääkärissä käymistä ja yhteyden ottamista poliisiin sekä rikosilmoituksen tekemistä. Apua saa myös väkivaltatyön avopalveluista eri puolilla Suomea.
- Suosittele ottamaan yhteyttä auttaviin puhelimiin, kuten Naisten Linjalle.
- Kannusta puhumaan läheisille ja ammattiauttajille tilanteesta tai hakemaan vertaistukea.
- Kysy, onko toisen turvallista palata kotiin. Kannusta häntä tarvittaessa hakeutumaan turvaan esimerkiksi turvakotiin. Jos hänen välittömässä vaarassa, ottakaa yhteys poliisiin.
- Jos väkivallan tekijästä voi olla uhkaa koko työyhteisölle, kertokaa asiasta välittömästi eteenpäin esihenkilölle, työsuojelupäällikölle ja henkilöstöhallintoon.
- Väkivaltakokemusten kuuleminen voi olla raskasta, joten hae tarvittaessa apua myös itsellesi, esimerkiksi työterveyshuollosta tai Naisten Linjalta.

Mitä voin tehdä esihenkilönä tai työnantajana?

Työntekijän turvallisuuden ja terveyden varmistamiseksi voidaan tehdä yksilöllisiä työsuojelutoimenpiteitä. Toimenpiteiden riittävyttä ja tarpeellisuutta on arvioitava säännöllisesti. Työpaikalla voidaan kohdistaa toimenpiteitä esimerkiksi:

Työn sisältöön ja työaikaan. Työtehtäviä tai työmäärää voidaan tarvittaessa muokata. Väkivaltaa kokevalle voidaan tarjota mahdollisuus joustoihin tai työvuorojen muutoksiin.

Työntekopaikkaan. Väkivaltaa kokevalle voidaan tarjota laajempi mahdollisuus etä- tai lähityöhön tai työpisteen vaihtoon.

Työtiloihin. Vartiointia voidaan lisätä, aulapalveluita opastaa tai tarjota turvallinen parkkipaikka.

Yhteydenpitoon hätätilanteissa. Työntekijän kanssa voidaan sopia yhteydenpidosta tai varmistaa mahdollisuus avun hälyttämiseen.

Työpaikan turvallisuussuunnitelmaan.

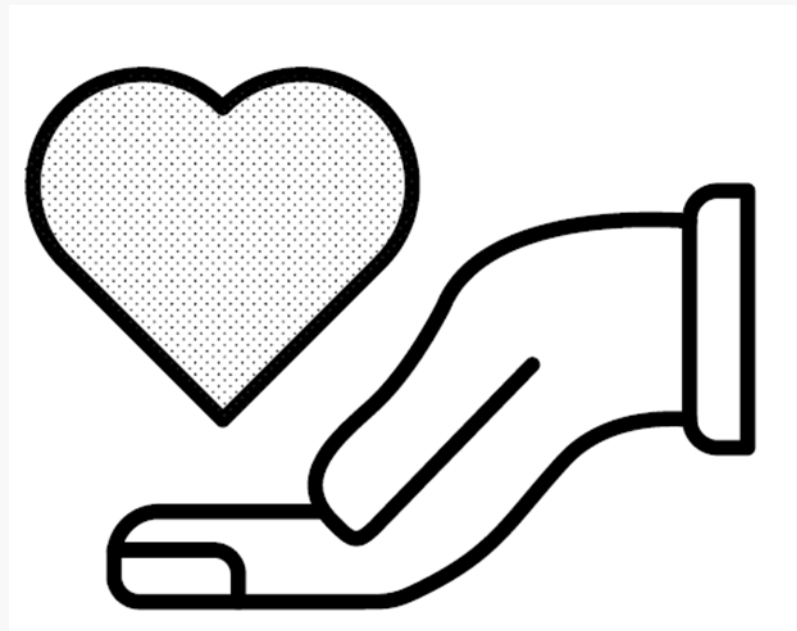
Turvallisuussuunnitelmassa voidaan huomioida tilanne, jossa työntekijän väkivaltainen kumppani häiritsee työaikana (esimerkiksi soittelee tai tulee työpaikalle) tai uhkaa koko työyhteisöä. Kaikissa uhkaavissa tilanteissa on otettava yhteys poliisiin.

Työntekijän yhteystietojen julkisuuteen.

Väkivaltaa kokevan yhteystiedot voidaan piilottaa, hänelle voidaan tarjota toinen puhelinnumero tai sähköpostiosoite.

Työvälineisiin. Teknologiaa voidaan käyttää väkivallan välineenä. Työpuhelin tai tietokone voidaan tarkistaa mahdollisten haitta- ja vakoiluohjelmien takia. Apua saa myös Naisten Linjan digitaalisen väkivallan palveluista.

Työntekijöiden ja esihenkilöiden koulutukseen ja perehdyttämiseen lähisuhdeväkivallan ja työturvallisuuden teemoista.

Ammattiliitto Pro edistää reilua ja tasa-arvoista työelämää

Vaikutamme yhteiskuntaan

- Vaikutamme yhteiskuntaan ja lainsäädäntöön
- Koulutamme työelämän teemoista
- Teemme yhteistyötä muiden väkivaltaa vastustavien tahojen ja kanssa
- Edistämme väkivallatonta ja häirinnästä vapaata työelämää työehtosopimusneuvotteluiden kautta

Tuemme jäseniämme

- Pron jäsenen tukena työsuhteeseen ja työhyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä ovat työpaikan prolaiset luottamushenkilöt sekä Pron asiantuntijat ja lakimiehet. Pron oikeusapu on jäsenelle maksutonta ja riskitöntä
- Pro tarjoaa jäsenilleen neuvontaa yksityiselämän oikeudellisissa kysymyksissä
- Pron jäsenet voivat maksutta keskustella hyvinvoinnin asiantuntijan kanssa.

Naisten Linjan palvelut

Apua väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille naisille sekä heidän läheisilleen

- Maksuton tuki- ja neuvontapuhelin ma-pe klo 16–20 numerossa 0800 02400
- Chat ti ja to klo 16–20 osoitteessa naistenlinja.fi/chat
- Ammattilaisten ohjaamat vertaistukiryhmät verkossa ja kasvokkain
- Tuki- ja asiantuntijapalvelut digitaaliseen väkivaltaan liittyvissä kysymyksissä: yksilöllinen neuvonta puhelimitse ja chatissa & etsivä työ somessa

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen väkivaltaa vastaan

- Vaikuttaminen lainsäädäntöön ja muuhun poliittiseen päätöksentekoon sekä rikosoikeudellisen prosessin kehittämiseen
- Kannanotot, mielipidekirjoitukset, verkostoyhteistyö muiden toimijoiden kanssa
- Koulutukset ammattilaisille

The logo for Naisten Linja is a pink circle with the words "Naisten Linja" written in a white, cursive script font. The logo is positioned on the right side of the slide, partially overlapping a large, light blue speech bubble graphic.

Naisten
Linja